

УДК 81'373.7:82-2:821.161.2 (045)

Анатолій УЛЯНИЧ

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЯК КОМПОНЕНТ ЕТНОЛІНГВІСТИЧНОЇ ОСНОВИ ДРАМАТИЧНИХ ТВОРІВ І. ФРАНКА

У статті проаналізовано фразеологічні одиниці в драматичних творах І. Франка як етнолінгвістичні компоненти, що відображають мовно-культурні особливості західноукраїнського регіону; зроблено спробу класифікувати види фразеологізмів за їхніми семантико-структурними особливостями.

Ключові слова: фразеологічні одиниці, етнолінгвокультурологічна система, прислів'я та приказки, усталені порівняльні звороти, стійкі фразеологічні сполучення, лайливі вислови з народної мови.

Фразеологічні засоби мови в контексті сучасного художнього мовлення є тим благодатним матеріалом, який не втрачає своєї актуальності від значного за обсягом дослідницького матеріалу, що з'являється останнім часом з-під пера багатьох мовознавців. Пояснюється це передусім високим ступенем концентрації у фразеологічних одиницях народного світогляду, ментальності народу. Адже вони проникають у глибини народної психіки і завдяки цьому є виразниками та репрезентаторами етнолінгвокультурологічної системи конкретного народу.

Фразеологічні засоби мови є квінтесенцією її національного обличчя. Вони містять у собі велику силу експресії та емоційної наснаги [7, с. 150].

Як зазначає Я. Януш, «мова української класичної драматургії увібрала в себе усе багатство й розмаїтість фразеологізмів, властивих тогочасній народнорозмовній мові. Це передусім зумовлене жанровими особливостями драматичного твору, в основі якого лежить розмовна мова [11, с. 107].

Фразеологія української мови є невід'ємним складником матеріальної основи мови. Необхідність виявлення фразеології (у нашому випадку в драматичних творах І. Франка) та аналізу складу, кількості, характеру, особливостей функціонування фразеологізмів становить важливий компонент загальної проблематики вивчення процесів розвитку фразеологічної системи сучасної української мови.

Ураховуючи думку І. Кузь про те, що важливим компонентом етнолінгвістики є фразеологізми, а етнолінгвістика вивчає

співвідношення мови і духовної культури, фольклору і менталітету народу [3, с. 90], вважаємо, що саме фразеологія драматичних творів І. Франка є тим малодослідженим у цьому сенсі мовним матеріалом, що потребує подальшого наукового аналізу.

Фразеологія художніх творів уже була об'єктом наукового зацікавлення багатьох українських лінгвістів, зокрема Л. Авксентьєва, В. Ужченка, М. Алексеєнка, М. Алефіренка, Я. Януш, Б. Боднар, М. Богдана, Л. Скрипник, А. Коваль, Ю. Кохана, С. Дідик, М. Коломійця, А. Супрун, Л. Мужеловської, О. Чехівського та ін. Вони приділили увагу дослідженню фразеологічного багатства художніх творів класиків української літератури, зокрема Т. Шевченка, М. Коцюбинського, М. Стельмаха, М. Рильського, О. Гончара, П. Загребельного та ін. Фразеологічні одиниці (ФО) в драматичних творах І. Франка вперше в україністиці аналізувала Я. Януш у праці «Мова української класичної драматургії кінця ХІХ – поч. ХХ століття». Проте в численних наукових працях, присвячених вивченню мовотворчості І. Франка, дослідники недостатньо приділяли увагу дослідженню фразеологічного багатства драматичних творів письменника. На сьогодні не існує жодної наукової розвідки фразеологічних одиниць у п'єсах класика, що й зумовило вибір теми нашої статті.

Фразеологічні одиниці є важливим складником мови драматичних творів. Шляхом спеціального добору фразеологічного матеріалу драматург забезпечує значною мірою потреби соціально-психологічної характеристики дійових осіб. За основу нашої класифікації фразеологізмів з етнолінгвістичним компонентом у мові драматичних творів І. Франка беремо структурування ФО Я. Януш, яка вважає, що українська фразеологія характеризується семантичним багатством і структурним розмаїттям та виокремлює серед фразеологізмів такі групи: 1) стійкі нерозкладні сполучення слів; 2) образні ходові вислови; 3) прислів'я та приказки, що виражають народну мудрість; 4) усталені порівняльні звороти; 5) влучні вирази видатних людей, або крилаті вирази; 6) стійкі фразеологічні сполучення; 7) усталені сполучення термінологічного характеру; 8) стійкі лайливі та інші експресивні вислови з народнорозмовної мови; 9) усталені вигуківі сполучення, що виражають різні почуття [12, с. 79]. З названих груп фразеологізмів у

драматичних творах І. Франка наявні такі: прислів'я та приказки, усталені порівняльні звороти, стійкі фразеологічні сполучення, лайливі вислови з народної розмовної мови, які становлять етнолінгвістичну основу мови драматичних творів І. Франка. Завданням нашої статті є спроба здійснити їх етнолінгвістичний аналіз.

Фразеологізми, вкладені І. Франком в уста персонажів драматичних творів, відіграють значну роль в індивідуалізації мови героїв твору, в реалістичному показі побуту західноукраїнського села кінця XIX ст.: *не при хаті кажучи; хата рук потребує; торби носити; пізнати, де каша в казані; старими дорогами ходити*.

Найважливішу групу в мові драматичних творів І. Франка становлять *прислів'я і приказки*, більшою мірою серед них представлені діалектні варіанти цих фразеологічних одиниць, наприклад: **Настя**. ... *не при хаті кажучи* («Украдене щастя», 24, 8)²; **Настя**. А все-таки *хата рук потребує* («Украдене щастя», 24, 11); **Перун**. ... що вам Казидорога заплатив, що ви за ним *торби носите?* («Рябина», 23, 79); **Гривко**. Але він не з тих – *пізнав, де каша в казані* («Славою і Хрудош» 23, 298); **Бовт**. Чоловік, вибачте, старий, то *привик старими дорогами ходити* («Рябина», 23, 78).

Зауважимо, що дослідники, зокрема Я. Януш, визначили: серед різних типів фразеологічних зворотів, використаних у творах українських драматургів, особливо багато прислів'їв і приказок [11, с. 122]. Хоча в драматичних творах І. Франка виокремлюємо їх порівняно невелику кількість. Напр.: **Первий**. *Мудрий лях по шкоді, але русина і біда розуму не навчить!* («Три князі на один престол», 23, 30); **Казибрід**. *На круту колоду крутий клен* («Рябина», 23, 92); **Жандарм**. *Не такий чорт страшний як його малюють* («Украдене щастя», 24, 8); **Ціпко**. *Не час милувати, де мож присилувати* («Славою і Хрудош» 23, 260); **Шкуратовська**. *Про вовка помовка, а вовк і тут* («Сватання пана Хвиндюка» 24, 400); **Бовт**. *Муж і жона – то одна сатана*. («Рябина», 23, 98); **Кольпортер**. *Хто сивого волоса не шанує, той сам сивого волоса не діжде!* («Послідній крейцар», 23, 57); **Матрона**. *Не пхай Кирило в громаду рило*

² Тут і далі цитуємо за виданням Франко І. Драматичні твори. Зібрання творів у п'ятдесяти томах. Т. 23, 24 К., «Наукова думка». – 1979. – 386 с. У дужках після прикладів подаємо назву твору, перша цифра означає том, друга – сторінку.

(«Рябина», 23, 85); **Перун**. *Кого притече, той, певно, до вас притече!* («Рябина», 23, 88); **Гривко**. *Не мала баба клопоту, та си купила поросля!* («Славой і Хрудош» 23, 297); **Євгеній**. *Корабель тоне – цури втікають* («Послідній крейцар», 24, 60); **Олена**. *Люди не вовки, а дівчата не вовчиці!* («Будка Ч. 27», 24, 363); **Казидорога**. *Бог батько, а громада не звір!* («Рябина», 23, 112); **Завада**. *Велика рости, на весілля проси* («Будка Ч. 27», 24, 361). Серед цих фразеологічних одиниць слід виділити такі, які вживаються лише на західноукраїнських землях. Напр.: **Омелян**. *Худа парафія, де ксьондз пробоц дзвонить* («Учитель», 24, 66); **Казидорога**. *Най то все лихо, що було між нами, іде на гори та на ліси, най пропаде!* («Рябина», 23, 89).

У прислів'ях і приказках І. Франка даються різні рекомендаційні настанови, поради, підказані багатовіковим досвідом людей, схвалюються чи засуджуються свої або чийсь вчинки. Використовуючи фразеологізми, І. Франко дотримувався правила «географічного умісцевлення» приповідок, окреслюючи таким чином їх західноукраїнський ареал, наголошуючи, що «Обіг загальнонародних, а почасти інтернаціональних приповідок в устах кожного люду раз у раз твориться, обертається і забувається сила місцевих приказок, дотепів [10, с. 409]. Попри стабільну семантику як основну ознаку фразеологізму, через часові і просторові (діалектні) впливи в складі фразем виникають різноманітні варіанти, що й породжує наш науковий інтерес до порівняльного аналізу змісту прислів'їв і приказок із різних регіонів, у яких, окрім мовних діалектних особливостей, відображені специфічні, відмінні від загальнонародних, звичаєві, побутові, обрядові та інші характеристики.

Слід відзначити трансформовані фразеологічні одиниці в драматичних творах І. Франка, які служать засобом художнього переконання читача, висловлення набутої віками народної мудрості, величезного народного досвіду. Напр.: **Микола**. *Муж і жона одна сатана; чужому нема що туди пальці втиркати* («Украдене щастя», 24, 8) (у фразеологічному словнику української мови маємо *муж і жона одна сатана*) [ФСУМ; 580]; **Півторак**. *Я певнісінький, що там би ми найшли на нього ярмо* (у фразеологічному словнику української мови маємо *запрягти в ярмо*) [ФСУМ; 979]; **Рябина**. ...

крізь землю би пропав зо встиду («Рябина», 23, 106), (у фразеологічному словнику української мови маємо *крізь землю провалився*) [ФСУМ; 571]; **Чирняк**. Жінко, не доводи мене до *стеклості* («Майстер Чирняк», 24, 194) (у фразеологічному словнику української мови маємо *доводити до сліз*) [ФСУМ; 257]; **Феська**. ... винен, той писар, щоб і *слід його щез* («Рябина», 23, 97) (у фразеологічному словнику української мови маємо *слід пропав*) [ФСУМ; 257]; Матрона. Я йому *всиплю бобу!* («Рябина», 23, 95), (у фразеологічному словнику української мови маємо *давати бобу*) [ФСУМ; 205]. **Митро**. Стрібуй насамперед ти, *почому там локоть борцу* («Рябина», 23, 122), (у фразеологічному словнику української мови маємо *почому лікоть кваши*) [ФСУМ; 664]. Письменник, додаючи діалектні елементи до загальнонародних варіантів фразеологічних одиниць, створює етнолінгвістичні нашарування в їхній семантиці. Напр., етнічна специфіка сновидінь, зокрема її регіональні особливості, виражені через стійкі сполуки, в яких відображені вірування жителів гірських районів України в негативну ауру лютих псів, погану енергетику коралів у сні чи віщування на погоду жаб. Напр.: **Микола**. *Люті пси – то напасть* (якщо сняться люті пси, то має статися щось погане) («Украдене щастя», 24, 26); **Микола**. *Коралі – то сльози* (якщо сняться коралі, то це на сльози) («Украдене щастя», 24, 25); **Казидорога**. *Чуєш, свату, жаба кумкає! Мабуть завтра дощ буде!* («Рябина», 23, 90).

Окрему групу в п'єсах письменника становлять *порівняльні звороти*, які є одним із найпоширеніших мовних засобів мови драматичних творів І. Франка. Напр.: **Грінчук**. А потому так есмого обертали, *як солом'яний околит* («Рябина», 23, 148); **Перун**. ... став перед ними, *як теля перед новими воротами* («Рябина», 23, 91); **Писар**. А вчора ходили, *мов непряла лемішка* («Рябина», 23, 168); **Ізабелла**. ... говорив мені огидні слова, що, *мов розпалені кліщі*, шарпали моє серце («Війт Заламейський», 24, 169); **Чирняк**. ... для нас із сього поступу стілько *користі, як із торішнього снігу* («Майстер Чирняк», 24, 189). У таких порівняннях предмет висловлювання зіставляється з іншим предметом для досягнення образності, емоційності, виразності висловлювання, при цьому виявляються у тому числі й етнорегіональні особливості

господарювання, їжі тощо, етнічні риси українців: *теля, худоба, солома, лемішка*.

У п'єсах драматурга виділяємо в окрему групу *експресивно-знижені фразеологізми* (за Я. Януш, лайливі та експресивні вислови з народної розмовної мови). Напр.: **Рябина**. *Щоб ти був злиз* («Рябина», 23, 104); **Рябина**. *Щоб ти лус отут...* («Рябина», 23, 162); **Рябина**. Та нехай собі беруть нехай подавляться ними! («Рябина», 23, 103); **Матрона**. *Тю на твою голову, п'янице!* («Рябина», 23, 99); **Дон Лопе**. *Грім і пекло!* («Війт Заламейський, 24, 144»); **Дон Лопе**. *До сто громів!* («Війт Заламейський, 24, 144»); **Підфіцер**. *Бий мене ясний мушкет* («Війт Заламейський, 24, 136»); **Реболledo**. *Пуста, щоб у неї грім луснув!* («Війт Заламейський, 24, 125»); **Чирняк**. *А гопкав би він, аби сказився, проклята душа!* («Майстер Чирняк», 24, 209); **Маня**. *Прокляття на тебе, потворе!* («Послідній крейцар», 23, 61); **Громада**. *А завдало б тобі Бачинську гору на твої в'язи!* («Рябина», 23, 87); **Перун**. *Грім би тебе побив!* («Рябина», 23, 100). Серед них можна виділити фразеологізми, в яких наявні елементи бойківської говірки: *пристрит* [4; 2, 146], *луснути* [4; 1, 419]. Наприклад: **Маня**. *Пристрит вам на очі* («Послідній крейцар», 23, 50); **Рябина**. *Щоб ти лус отут...* («Рябина», 23, 162). Такі фразеологізми вживаються в мовних партіях персонажів для специфічно українського вираження почуттів гніву, презирства, обурення, ненависті тощо, у яких за словесною оболонкою все ж відсутнє щире бажання насправді покарати противника.

Досить широко в драматичних творах письменника представлені фразеологічні одиниці, які семантично й етимологічно пов'язані з релігійними віруваннями українців. Зауважимо, що в драматичних творах І. Франко використовував фразеологізми з позитивними і негативними образами біблійного походження.

Серед таких фразеологізмів виділяємо дві групи: до першої зараховуємо фразеологічні одиниці з компонентами Бог, Господь. Напр.: **Перший**. ... як видно *рука божя над нашим князем спочиває* («Три князі на один престол», 23, 8); **Первий воїн**. Таких владителів *дай, боже, до віку* («Три князі на один престол», 23, 8); **Рябина**. *Най бог боронить!* («Рябина», 23, 139); **Настя**. *Живеш, як у бога за дверима* («Украдене щастя», 24, 9); **Симон**. А тепер *давай бог ноги!* («Послідній крейцар» 23, 53); **Кольпортер**. *Най вам бог*

стократно надгородить («Послідній крейцар» 23, 58); **Бовт**. От деньок дав бог гарний («Рябина», 23, 77); **Олена**. ... якби я вас не приймила, як бог приказав («Будка ч. 27», 24, 361); **Казидорога**. *Наверни тебе, мати божжа, на суху вербу* («Рябина», 23, 81); **Люди**. *А бог би вас побив!* («Рябина», 23, 101); **Чирняк**. *А нехай його зрім божий перше плазом положить!* («Майстер Чирняк», 24, 201); **Казидорога**. ... *господь би тебе побив, вороже темний!* («Рябина», 23, 82). Наведені фразеологізми виокремлюють ментальні й територіально-регіональні особливості наших предків, зокрема віру в те, що в будь-якій ситуації їм допомагає велика Божжа сила.

До другої групи зараховуємо фразеологізми з демонологічними компонентами. Напр.: **Рябина**. *А біс же твоїй матері!* («Рябина», 23, 105); **Микола**. *З доброго дива мене вчепився, бодай його той учепився, що в болоті сидить* («Украдене щастя», 24, 15); **Рябина**. *Біс якийсь ними вдавився* («Рябина», 23, 107); **Дон Лопе**. *А щоб тебе біс!* («Війт Заламейський», 24, 154); **Креспо**. *І кажу: до сто фургонів бісів!* («Війт Заламейський», 24, 151); **Орися**. *Ех, якби ви за мене готові були забратися до старого чорта в зуби* («Рябина», 23, 160); **Рябина**. *Чорте лисий!* («Рябина», 23, 145); **Настя**. ... *злого духа при малій дитині згадав* («Украдене щастя», 24, 8). Саме такі фразеологізми є елементом етнолінгвістичної основи п'єс драматурга, оскільки наділені високим культурно-національним потенціалом.

В окрему групу виділяємо фразеологізми, з компонентом – міфонімом *чорт*. **Дон Лопе**. *Ах чорти б тебе мордували* («Війт Заламейський», 24, 180»); **Дон Лопе**. ... *чорти мені надали її в чорну годину* («Війт Заламейський, 24, 144»); **Дон Лопе**. *Щоб її сто чортів ухотило!* («Війт Заламейський, 24, 142»); **Реболледо**. *А щоб чорт побрав таке життя!* («Війт Заламейський, 24, 124»); **Перун**. *А щоб тебе чорт, дідуго старий!* («Рябина», 23, 92). Такі фразеологічні одиниці передають, окрім колоритної діалектної специфіки західноукраїнських говорів, вірування та набожність українців, а отже, становлять етнолінгвістичну основу мови п'єс письменника.

Серед експресивно-знижених фразеологізмів у драматичних творах І. Франка, виокремлюємо ті, які вживалися лише на західноукраїнських землях і не зафіксовані у фразеологічному словнику української мови. Напр.: **Беркут**. *Най тя качка копне*

(«Славою і Хрудош» 23, 272); **Жандарм.** *До стосот кадукиє!* («Украдене щастя», 24, 44); **Анна.** *Пек-запек!* («Украдене щастя», 24, 15); **Креспо.** *А бий тебе коцюба!* («Віт Заламейський», 24, 154); **1 парубок.** *Та типоть вам на язик* («Украдене щастя», 24, 8); Напр.: **Писар.** *Я можу вам зараз перестрах злизати* («Рябина», 23, 118); **Півторак.** *Пек поганим очам!* («Рябина», 23, 142); **Рябина.** *Ну, біс мене напер* вчора такого наробити! («Рябина», 23, 94); **Казидорога.** *Як відвину отсю руку, як не ценькну його в папушу* («Рябина», 23, 82); **Рябина.** *Тьфу, пек ти, маро!* («Рябина», 23, 106). Негативні семи у фразеологічних словосполученнях, зокрема в прокльонах, колоритно насичують канву драматичних творів І. Франка. За допомогою таких розмовно-знижених фразеологізмів І. Франко створив народні персонажі, передав народну основу мови західноукраїнського населення кінця ХІХ ст.

Фразеологізми в художньому (у тому числі й драматичному) творі відіграють важливу роль, оскільки за їх допомогою досягається «яскравість і соковитість мови, відтворюються улюблені засоби народного висловлення» [3, с. 217].

У драматичних творах І. Франка фразеологізми є елементом етностилю й улюбленим прийомом у художній мові класика, засобом розкриття внутрішнього світу людини, її душевно-морального і фізичного стану, зокрема ФО із концептами *очі, руки, голова, вуха* тощо. Напр.: **Завада.** *Дуже вона мені в око впала* («Будка ч. 27», 24, 363); **Гривко.** *Чи ж ти повилазили очі, що не бачиш* («Славою і Хрудош» 23, 299); **Матрона.** *От бачиш, вони на дорозі стоять, тебе з ока не спускають!* («Рябина», 23, 110); **Первий.** ... коли уже пополох своїми *вовчими очима* блиснув межи вражими рядами («Три князі на один престол», 23, 8); **Жандарм.** *Троха свічки в очах стали, але се байка* («Украдене щастя», 24, 60); **Матрона.** *Недурно то я стою в церкві та очі видивлю* («Рябина», 23, 108); **Митро.** *Наш голова, видно, щось за дівчатами очима кидає!* («Рябина», 23, 121); **Перун.** *А якби ви були добрий начальник і вміли все в руках держати* («Рябина», 23, 107); **Матрона.** *Тікай, тікай з-перед моїх очей, помано, бо мене руки сверблять!* («Рябина», 23, 99); **Рахміль.** *Ламає руки* («Рябина», 23, 153); **Микола.** *Не топчи в болото моєї бідної голови* («Украдене щастя», 24, 49); **Казибрід.** *А тобі що до голови приплило* («Рябина», 23, 163); **Омелян.** *Вухам*

своїм *вирити не хотів* («Учитель», 24, 98); **Балагур**. Скликав нас сюди, а сам і *носа не показує* («Славою і Хрудощ» 23, 257); **Маня**. О, то негарно – так *водити за ніс* своїх приятелів («Послідній крейцар» 23, 53). Дослідження фразеологізмів цієї семантичної групи дає можливість осягнути діалектику душі не тільки персонажів, а й самого автора, розкриваючи особливості світосприйняття і творчу індивідуальність митця.

Проаналізувавши окремі етнолінгвістичні групи ФО у драматичних творах І. Франка, констатуємо, що фразеологічні одиниці є важливим складником мови драматичних творів І. Франка. У п'єсах драматурга представлені такі фразеологізми: прислів'я та приказки, усталені порівняльні звороти, стійкі фразеологічні сполучення, лайливі вислови з народної розмовної мови, які становлять етнолінгвістичну основу мови драматичних творів І. Франка. У використанні цих фразеологізмів письменник визначив свій підхід, що виражається в трансформованих фразеологічних одиницях. Найбільш виразну діалектну етноспецифіку мають ФО, утворені на основі прислів'їв та приказок, що виражають народну мудрість, побут, вірування, види господарської діяльності українців. Фразеологізми в драматичних творах І. Франка становлять довершену сутність етнолінгвосистеми українців Західного регіону і є неоцінним багатством мовної системи в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Виноградов В. Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины / Виктор Виноградов // Труды юбилейной научной сессии Ленинградского университета. – Секция филологических наук. – Л. : Наука, 1945. – С. 45.
2. Ефимов А. Стилистика художественной речи /А. Ефимов. – М. : Наука, 1961. – С. 286.
3. Кузь Г. Т. Фразеологія як об'єкт дослідження етнолінгвістики / Г.Т. Кузь // Записки із загальної лінгвістики : [зб. наук. праць]. – Одеса, 1999. – С. 90.
4. Онишкевич М. Словник бойківських говірок / М. Онишкевич. – К. : Наукова думка, 1984. – 358 с.

5. Потебня А. Из записок по русской грамматике / А. Потебня. – Х., 1888. – Т. 1. – С. 3.
6. Словник фразеологізмів української мови. – К. : Наукова думка, 2008. – 1096 с.
7. Смерчко А. Фразеологічні інновації як відображення сприйняття світу : дис... канд. філол. наук : 10.02.01 / А. Смерчко. – Дрогобич, 1997. – 180 с.
8. Сучасна українська літературна мова. Стилїстика / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – К. : Наукова думка, 1973. – С. 150.
9. Фразеологічний словник української мови. – К. : Наукова думка, 1993. – 986 с.
10. Ужченко В. Д. Фразеологія сучасної української мови : [навч. посіб.] / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. – К. : Знання, 2007. – 494 с.
11. Януш Я. В. Сучасна українська мова : Курс лекцій : [навч. посіб.]. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Я. В. Януш. – К. : КНЕУ, 2005. – Ч. I–II. – 460 с.
12. Януш Я. В. Мова української класичної драматургії кінця XIX – поч. XX ст. / Я. В. Януш. – Львів, 1983. – С. 90.

Стаття надійшла до редакції 22.09.2011

А.УЛЯНЫЧ

ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ КАК КОМПОНЕНТЫ ЭТНОЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ ОСНОВЫ ДРАМАТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ И. ФРАНКА

В статье анализируются фразеологические единицы в драматических произведениях И. Франко как этнолингвистические компоненты, которые отражают языковые и культурные особенности западноукраинского региона; делается попытка классификации видов фразеологизмов за их семантико-структурными особенностями.

Ключевые слова: фразеологические единицы, этнолингвокультурологическая система, пословицы и поговорки, сравнительный оборот, стойкие фразеологические соединения, ругательные высказывания из народного языка.

А.УЛЯНЫЧ

PHRASEOLOGICAL UNITS AS THE COMPONENT OF THE ETNOLINGVISTIC FOUNDATION IN I. FRANKO'S DRAMATIC WORKS

In this article we try to analyze the phraseological units in I. Franko's dramatic works as the etnolingvistic components which describe the lexical and cultural features of west Ukrainian region; we also try to classify the different groups of the phraseological units according to their semantic and structural peculiarities.

Key words: the phraseological units, the proverbs, the constant comparing structural unit, the abusive utterances from the folk language.